

**Samarqand davlat universitetning Kattaqo'rg'on filiali Pedagogika va tillarni o'qitish fakulteti bahorgi semestr
Boshlang 'ich ta'lim yo'nalishi 3-kurs talabalariga «Bolalar folklori» fanidan yakuniy nazorat savollari**

Imtihon shakli: yozma

No	Mavzu	1-QISM “OSON SAVOLLAR”	2-QISM “ODDIY SAVOLLAR”	3-QISM “MURAKKAB SAVOLLAR”	4-QISM qism “MURAKKAB SAVOLLAR 2”	5-qism “QIYIN SAVOLLAR”
1.	Bolalar folklori o'zbek bolalar adabiyotining sarchashmasi	Bolalar folklori fanining maqsad va vazifalari haqida ma'lumot bering.(bolalar folklori, xalq og'zaki ijodi)	Suyish qo'shiqlari haqida ma'lumot bering. (erkalamalar, ovutmacholqlar)	Yalinchoq janri haqida ma'lumot bering	Qaytarmacholqlar haqida ma'lumot bering	Hukmlagich va qaytarmacholqlar janrlarining mohiyatini misollar yordamida izohlang.
2.		Beshik qo'shiqlari haqida ma'lumot bering. (alla, aytim-olqish)	Aytim-olqishlar xususida ma'lumot bering.	Masxaralamalar haqida ma'lumot bering	Erkalama va ovutmacholqlar janrlarining mohiyatini misollar yordamida izohlang.	O'zbek bolalar folklorining janrlari xususida mulohaza yuriting.
3.	Bolalar folklori tabiati. Marosim folklori	Hukmlagich va yalinchoq janri haqida namunalar	Oilaviy-maishiy marosim folklori haqida ma'lumot bering	So'z magiyasiga asoslangan marosim folklori	Mavsumiy- marosim folklori haqida ma'lumot bering.	Bolalar foklorining kelajak avlod tarbiyasidagi

		orqali ma'lumot bering.		haqida ma'lumot bering.		o'rni xususida gapiring.
4.		Bolalar folklorining kattalar folkloridan farqli xususiyatlari haqida ma'lumot bering.	Bolalar folklorining o'ziga xos jihatlari haqida ma'lumot bering.	Bolalar folklori tabiati haqida ma'lumot bering.	Marosim, bayram, an'ana so'zlariga ta'rif bering.	Qaytarmachiq va masxaralama janrlari haqida ma'lumot bering
5.	Alla janrining tarkibiy tuzilishi va mohiyati	Alla janrining tabiati, o'ziga xos xususiyatlari haqida ma'lumot bering.	Allaning kompozitsion tuzilishi haqida fikrlaringizni bayon qiling. (voqeaband allalar va parokanda allalar)	Dunyo xalqlarida "alla" qanday istilohlar bilan ishlatilishini izohlang.	Allalarda ishlatiladigan epitetlarni bir alla misolida tahlil qiling.	Parokanda allalar va ularning o'ziga xos xususiyatlarini misollar yordamida izohlang.
6.		Alla terminining kelib chiqishi haqida ma'lumot bering.(L.Z.Budagov, xalq etimologiyasi)	Allaning mavzusiga ko'ra turlarini izohlang(maishiy, tarixiy allalar)	Allaning bola kamolotidagi ahamiyatini izohlang	Voqeaband allalar va ularning o'ziga xos xususiyatlarini misollar yordamida izohlang.	O'tkir Hoshimovning "Dunyoning ishlari" qissasiga kiritilgan "Alla" hikoyasini tahlil qiling.
7.	Bolalar qo'shiqlari. Xalq qo'shiqlari. Adabiy qo'shiqlar	"Qo'shiq" deb nimaga aytiladi?	Adabiy qo'shiqlar haqida ma'lumot bering	Dehqonchilikka aloqador qo'shiqlar haqida ma'lumot bering	Bolalar qo'shiqlarining o'ziga xos xususiyatlari haqida ma'lumot bering.	Hunarmandchilik bilan bog'liq qo'shiqlar haqida ma'lumot bering.
8.		Bolalar mavsum va marosim qo'shiqlari haqida ma'lumot bering.	O'zbek oilalarida bola tarbiyasida xalq qo'shiqlarining o'rni haqida ma'lumot bering.	Chorvadorlikka aloqador qo'shiqlar haqida ma'lumot bering.	To'y qo'shiqlari haqida ma'lumot bering.	Termalar haqida ma'lumot bering.

		(“Yo ramazon”, “Boychechak”)				
9.	O'zbek bolalar o'yinlari tizimi	SH.Galiyevning o'zbek bolalar o'yin folklori tasnifini izohlang. (jinsiga ko'ra, makon belgisiga ko'ra)	Ma'naviy so'z o'yinlari va uning turlari haqida ma'lumot bering.(tez aytish, chandish)	Maishiy o'yinlar haqida ma'lumot bering.	Guldur-guplarning janriy tabiati haqida ma'lumot bering	Qahramonlik o'yinlari haqida mulohazalaringz ini bayon eting.
10.		“O'yin”so'zini izohlang. (ko'chma, istilohiviy, lug'aviy)	O'yinning bola faoliyatidagi ahamiyati haqida ma'lumot bering	Hayvonlar haqidagi o'yinlar xususida fikrlaringzini bayon qiling.	Chandishlarning janriy tabiati haqida ma'lumot bering	O'yinlarning fiziologik ahamiyati haqida ma'lumot bering.
11.	Harakatli o'yinlar tasnifi va ularning turlari	O.Safarovning o'zbek bolalar o'yin folklori tasnifini izohlang. (ma'naviy so'z o'yinlari, harakatli o'yinlar)	O'yinni ziynatlovchi qo'shiqlar haqida ma'lumot bering.(chorlamalar, cheklashmachoqlar, sanamalar)	Harakatni so'z boshqaruvchi o'yinlar haqida ma'lumot bering	O'yinlarning bolalarga mehnat tarbiyasini shakllantirishdagi ahamiyati xususida ma'lumot bering.	O'yinlarning ijtimoiy ahamiyati haqida ma'lumot bering.
12.		Sanama janri va turlari haqida ma'lumot bering. (voqeaband, kumulyativ, so'qma)	Harakatni predmet boshqaruvchi o'yinlar haqida ma'lumot bering. (tosh, oshiq, yog'och)	Sof harakatdan iborat o'yinlar haqida ma'lumot bering.	O'yinlarning kompozitsion tuzilishi haqida ma'lumot bering.	V.Vinogradovni ng o'zbek bolalar o'yin folklori tasnifini izohlang.
13.	Maqollarning tarbiyaviy ahamiyati	Maqolning janriy xususiyatlari haqida ma'lumot bering. (paremia, otalar so'zi)	Maqollarning aforizmdan farqli xususiyatlarini izohlang.	Maqollar qanday paydo bo'ladi? Asosiy omillarini izohlang.	Maqolning kompozitsion tuzilishi va unda saj san'ati qanday rol o'ynashini izohlang.	Maqollarning nutqdagi ahamiyatini izohlang.

14.		Paremiologiya bo‘limi haqida ma’lumot bering	Maqollarning tarbiyaviy-pedagogik xususiyatlarini izohlang.	Ota-ona haqidagi maqollarni tahlil qiling.	Mehnat mavzusidagi maqollarni tahlil qiling	Vatan mavzusidagi maqollarni tahlil qiling
15.	Topishmoqlarning etnapedagogik xususiyatlari	Topishmoq janri haqida ma’lumot bering.	Topishmoq va yozma adabiyot munosabatini izohlang	Topishmoqlar qanday paydo bo‘ladi? Asosiy omillari nimalardan iboratligini izohlang.	Topishmoqlar tuzilishiga ko‘ra qanday tarkibga egaligini izohlang.	Topishmoqlarning bola ma’naviy kamolotidagi o‘rni qanday?
16.		Topishmoq aytish tartibini izohlang(ta’qiq va shartlari)	Topishmoqning turlari haqida ma’lumot bering.	Topishmoqlarning bola ma’naviy kamolotidagi o‘rni qanday?	Adabiy topishmoqlar(chiston) lar haqida ma’lumot bering.(	O‘zbek topishmoqlarining yaratilish davriga ko‘ra tasnifi haqida ma’lumot bering.
17.	Tez aytishning janriy tasnifi	Tez aytishning janriy tabiati haqida ma’lumot bering. (nutq o‘stirish, alteratsiya)	Tez aytishning bolalar nutqini o‘stirishdagi ahamiyati haqidagi fikrlaringizni bayon qiling.	Alteratsiyaning tez aytish janridagi ahamiyati haqida ma’lumot bering.	Alliteratsion ritm nima?	“Bir tup tut”, “Qishda kishmish pishmasmish, Pishsa kishmish qishmasmish” tez aytishlari qaysi unli va undosh tovushlar alliteratsiyasiga asoslangan, necha so‘zdan iborat hamda qaysi yoshdagi bolalar repertuariga xos?

18.		Tez aytishning turlari haqida ma'lumot bering. (sodda tez aytish, murakkab tez aytish)	Boshlang'ich sinflarda tez aytishning bola nutqida ta'siri xususida fikrlaringizni bayon qiling.	Tez aytishlarning she'riy va nasriy namunalariga misol keltirib izohlang.	<i>“Chustda usta Tursunmatning uchta tustovug‘i bor”</i> tez aytishi qaysi unli va undosh tovushlar alliteratsiyasiga asoslangan, necha so‘zdan iborat hamda qaysi yoshdagi bolalar repertuariga xos?	<i>“Tolib tandir tagidan tanga topdi”, “Soli hovlida xoli qoldi”</i> tez aytishlari qaysi unli va undosh tovushlar alliteratsiyasiga asoslangan, necha so‘zdan iborat hamda qaysi yoshdagi bolalar repertuariga xos?
19.	Masal –majoziy xarakterdagi kichik adabiy janr	Masal janrining mohiyati haqida ma'lumot bering.	Muhammad Sharif Gulxaniy hayoti va ijodi haqida ma'lumot bering.	“Zarbulmasal” asari haqida ma'lumot bering	Masalda qo‘llangan obrazlarni bir masal misolida tahlil qiling.	Ivan Andreyevich Krilov masallari haqida ma'lumot bering
20.		Jahon masalchilari haqida ma'lumot bering.	O‘zbek mumtoz adabiyotida masalchilikning o‘rni haqida ma'lumot bering.	Boshlang'ich sinflarda masal o‘qitish metodikasi haqida ma'lumot bering.	Ezop masallari haqida ma'lumot bering.	Zamonaviy o‘zbek masalchilari haqida ma'lumot bering.
21.	Xalq ertaklari tasnifi	Ertaklarning janriy tabiati haqida ma'lumot bering.	Ertaklar ijro usullarini izohlang.(teatrlashtirilgan, deklamatsion, ohangga solingan)	Hayotiy-maishiy ertaklar haqida ma'lumot bering	Hayvonlar haqidagi ertaklar haqida ma'lumot bering	Ertaklarning axloqiy-tarbiyaviy ahamiyati xususida ma'lumot bering.

22.		Ertaklarning mavzusiga ko'ra turlarini izohlang. (maishiy, hayvonlar, sehrli)	Ertaklarning kompozitsion tuzilishi haqida ma'lumot bering. (boshlanma, zachin, tugallanma)	Sehrli-fantastik ertaklar haqida ma'lumot bering	Motiv tushunchasi haqida ma'lumot bering.	Ertaklarning bola yoshiga ko'ra tanlanish xususiyatlari haqida ma'lumot bering.
23.	Adabiy ertaklarning shakllanishi va taraqqiyot xususiyatlari	Adabiy ertak tushunchasi haqida ma'lumot bering.	Adabiy ertaklarning ta'lim-tarbiya tizimidagi o'rni haqida ma'lumot bering	Anvar Obidjonning adabiy ertakchilikka qo'shgan hissasi haqida mulohazalaringizni bayon qiling.	Hamid Olimjonning adabiy ertaklari haqida ma'lumot bering	O'zbek adabiyotidagi adabiy ertak ustalari haqida ma'lumot bering.
24.		Jahon adabiy ertakchilari haqida ma'lumot bering.	Adabiy ertaklarning janr xususiyatlarini izohlang.	Janni Rodari adabiy ertakchi sifatida.	Xalq ertaklari va adabiy ertaklar munosabati haqida fikrlaringizni bayon qiling.	H.K.Andersen ertaklari haqida ma'lumot bering.
25.	Doston janri va uning ijro xususiyatlari. Lof janri	Doston atamasining izohi va janr tabiati haqida ma'lumot bering.(hikoya, maqto'v, epos)	Baxshi atamasi va baxchilik san'ati haqida ma'lumot bering. (ustod, bag'sha)	Doston kuylash tartibi haqida ma'lumot bering	Romanik dostonlar haqida ma'lumot bering	"Go'ro'g'li" turkum dostonlari haqida fikrlaringizni bayon qiling.
26.		Lof janri va uning badiiyati haqida ma'lumot bering.	Xalfachilik san'ati haqida ma'lumot bering.(ansamblli xalfalar, yakka xalfalar)	Qahramonlik dostonlari haqida ma'lumot bering	Tarixiy dostonlar haqida ma'lumot bering	Kitobiy dostonlar haqida ma'lumot bering
27.	Rivoyat, mif, afsona va asotir	Mif va uning badiiyati haqida ma'lumot bering. (mifologiya,	Afsona va uning badiiyati xususida fikrlaringizni bayon	Rivoyatlarning mavzusiga ko'ra turlarini izohlang.	Mifologik afsonalar haqida ma'lumot bering	"Avesto" da mifologik obrazlar haqida

	janrlari badiiyati	mifologik syujetlar, fantastika)	qiling. (sehr-jodu, sov, uydirma)			ma'lumot bering.
28.		Rivoyat janri va uning badiiyati xususida fikrlaringizni bayon qiling (epik janr, vaqt aniqligi)	Afsonalarning mavzusiga ko'ra turlarini izohlang (geneologik, tarixiy, kasb-hunarlar haqidagi afsonalar)	Tarixiy rivoyatlar haqida ma'lumot bering.	Tarixiy afsonalar haqida ma'lumot bering.	Toponimik rivoyatlar haqida ma'lumot bering.
29.	Bolalar folklorining mumtoz adabiyot namunalari bilan bog'liqligi.	Kaykovusning "Qobusnoma" asari haqida ma'lumot bering.	Alisher Navoiyning "Hayrat ul-abror" asari haqida ma'lumot bering.	Muhammad Sharif Gulxaniy hayoti va ijodi haqida ma'lumot bering.	Alifbe manzumalar bolalarning dastlabki o'qish kitobi sifatida	"Hayrat ul- abror" dostonidan 1 ta hikoyatni tahlil qiling
30.		Alisher Navoiy asalarining bolalar kitobxonligidagi o'rni haqida ma'lumot bering.	Muhammad Sharif Gulxaniyning "Zarbulmasal" asari haqida ma'lumot bering.	Shayx Sa'diyning "Guliston" va "Bo'ston" asarlari haqida ma'lumot bering.	Alisher Navoiyning "Mahbub ul-qulub" asarida hikmatlar haqida ma'lumot bering.	Jahon otin Uvaysiy chistonlaridan misol keltirib, tahlil qiling.